

§

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж1-уз 3/19
01.03.2019.године
Београд
Немањина бр.9

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мартиновић, председника већа, Ружице Ранковић и Марине Кларић Живковић, чланова већа, у предмету тужиле АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, против туженог А.Д. За осигурање "АА", чији је пуномоћник адвокат АБ1, ради заштите у вези са узбуњивањем, одлучујући о жалби тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Пуз.бр.9/17 од 27.06.2018.године, у седници већа одржаној дана 01.03.2019.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду Пуз.бр.9/17 од 27.06.2018.године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиле и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Пуз.бр.9/17 од 27.06.2018.године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражено да се утврди да је према тужили АА, узбуњивачу тужени "АА", преузео штетну радњу достављањем понуде за закључење анекса уговора о раду бр.643/17/354 од 12.05.2017.године, којим се тужила распоређује на ниже радно место, те да се забрани туженом вршење или понављање штетне радње на исти или сличан начин. Ставом другим изреке обавезана је тужила да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 22.850,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, из свих разлога прописаних одредбом чл.373 ст.1 ЗПП, са предлогом као у жалби.

Тужени је дао одговор на жалбу, са предлогом као у одговору.

Испитујући правилности побијане пресуде,у смислу члана 386 ЗПП (“Сл.гласник РС“ бр.72/11...55/14), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредба парничног поступка на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужила је била запослена код туженог на радном месту директора региона и да јој је дана 12.05.2017.године понуђен на потпис текст анекса Уговора о раду којим се распоређује на ниже радно место, уз понуду за закључење, да је тужила дана 15.05.2017.године писмено туженом као послодавцу доставила информацију о кршењу прописа и тиме започела унутрашње узбуњивање,да је тужили престао радни однос код туженог, отказом уговора о раду из разлога што тужила није прихватила понуду и није потписала анекс Уговора о раду којим се распоређује на ниже радно место, да се пред Трећим основним судом у Београду води поступак за поништај решења о отказу и да су у том поступку поред осталих разлога за поништај изнети и наводи у вези са узбуњивањем, да је тужила након одржаног састанка 04.05.2017.године, дана 05.05.2017.године, обавестила СС1 и СС2 о информацији да је прекршен пропис, да је тужили управо због ове информације понуђен на потпис анекс Уговора о раду којим се премешта на ниже радно место, да је тек након тога поднела писмену информацију о кршењу прописа, да је тужили још у априлу 2017.године, предочено да ће бити смењена са места директора због пропуста у раду а које се огледало у оглашавању слободних радних места код туженог мимо систематизације.У свом исказу датом у својству парничне странке тужила је навела да је проблем почео још 27.03.2017.године, када је била на састанку код генералног директора СС1 како би са њим разговарала о проблему закључења две полисе од по 300.000 евра, што је била врло високо осигурана сума, која се ретко уговара, том приликом изнела је свој захтев за корекцију плана за 2017.годину,сматрајући да није правично да јој овако неуобичајена осигурана сума драстично повећа план рада и обавезе је да у наредној години достигне овакав неуобичајени резултат и чак пребаци исти за 10% да би остварила план, од ког плана јој зависи бонус за сваку годину, јер тужила као директор није имала право на проценат од закључених уговора као што то имају њени подређени-продавци.На истом састанку обавестила је генералног директора да је директор СС3 који је њен надређени, приликом закључивања полисе није исту закључио на своје име, што је много повољније за осигуравајућу кућу јер исти није имао право на провизију, већ је закључење полисе спустио на нижег од себе, саветника који има право на провизију од 2% и на тај начин је оштетио осигуравајућу кућу за 12.000 евра, директор јој је том

приликом рекао да ће то испитати. Нови састанак одржан је почетком априла 2017.године, на коме су присуствовали генерални директор, директорка људских ресурса, директор СС3 и тужила и том приликом је СС3 објашњавао да су клијенти били изузртно тешки. Након што је обавестила СС3 да је тражила смањење плана за 2017.годину од генералног директора, исти јој је рекао да више без његовог присуства не може да иде ни код једног директора и да убудуће о свему мора прво њега да извести, што је тужила сматрала нестандартним за место директора региона на коме је била, обзиром да до тада то није било тако. После свега од одељења људских ресурса сазнала је за друго кршење прописа и то од стране СС4 коме је она била надређена, а које се огледало у томе што је узео CV-е од других компанија које су огласиле конкурс за нова радна места, позивао људе који су конкурисали за другу компанију и звао их на разговор за њихову компанију. Поводом овога сазван је састанак за 04.05.2017.године, како би се утврдило шта је дозвољено а шта није, састанку је присуствовао директор СС3 и правница СС5 и том приликом јој је директор СС3 саопштио да је донео одлуку да ће је због случаја са СС4 распоредити на ниже радно место. У разговору са осталим директорима којима је била надређена дошла је до закључка да случај СС4 који иначе није био кажњен за учињено, није узрок за њено смењивање са места регионалног директора, већ да је узрок полиса од 600.000 евра, што је сазнала од СС6 директорке филијале у којој је закључена, и да је од укупне провизије намењене саветнику 6.000 евра враћено клијенту кроз уговарање две нове полисе а остатак од 6.000 евра поделили су директор СС3, СС6 и СС7 који је једини имао право на провизију. Недозвољено је да се на овакав начин дели провизија, обзиром да запослени провизију добијају уз плату и преко рачуна. Због свега обратила се директору људских ресурса и генералном директору 05.05.2017.године и објаснила им је због чега СС3 хоће да је премести на ниже радно место. У наредним данима ништа се није дешавало по основу њене усмене информације иако је схватила да је генерални директор озбиљно схватио њене наводе, да би јој дана 12.05.2017.године, правница СС5 рекла да хоће да јој уручи понуду за закључење анекса на потпис да пређе на радно место нижег ранга. Тужила је тражила време за размишљање преко викенда, када је и сазнала о могућности узбуњивања, понуда јој је уручена у понедељак 15.05.2017.године, а истовремено она је правници предала писмену изјаву о узбуњивању. Понуду није потписала. Тужила је такође навела да је као директор региона имала проблема са запосленима али да се никада није десило да се проблеми који праве њени запослени приписују њој и да она буде кажњена, већ је од ње тражено да те проблеме решава. Да је у октобру 2016.године од стране СС3 и СС8 обавештена да је неко из њеног радног простора у коме седи 90 људи којима је она директор са фиксног броја опет позвао неког на интервју за посао мимо огласа компаније. Тужила је навела да није на састанку одржаном дана 04.05.2017.године својим директорима дала унапред написане изјаве које се односе на наводе о незаконитом поступању око полисе од 600.000 евра, јер је за поделу провизије сазнала тек на том састанку, тачно је да је тек након предаје писмене информације о узбуњивању 15.05.2017.године, од својих запослених тражила да напишу изјаве о ономе шта је СС6 рекла на састанку одржаном дана 04.05.2017.године, а ово је учинила јер је очекивала да ће и запослени трпети притисак. Извештај о закључку поводом узбуњивања добила је на кућну адресу, а запослени задужен за узбуњивање нудио јој је нагодбу у износу од 500.000,00 динара, како се не би ишло у судски поступак.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио

тужбени захтев као неоснован налазећи да је Закон о заштити узбуњивача у члану 2 став 1 тачка 7 дефинисао штетну радњу као свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај. По мишљењу првостепеног суда не може се свако чињење и нечињење сматрати штетном радњом, штетна радња може бити фактичка радња послодавца која запосленог доводи у неповољнији положај као што су неупућивање на стручне обуке, ускраћивање дежурства, недавање задужења. Ове радње чињења или нечињења имају потпуно самосталан карактер и финализоване су, дакле запослени се ставља у неповољнији положај управо фактичким радњама које су самосталне и њима се остварује у потпуности угрожавање или повреда права узбуњивача. Са друге стране чињење и нечињење могу бити и у форми правног акта као што су распоређивање на друго радно место или доношење решења о отказу уговора о раду у ком случају се кроз правни акт испољава последица стављања у неповољнији положај, а сам акт представља штетну радњу. Стога се све фактичке радње које предходе последици правног акта као што су достављање или уручење, не могу сматрати штетном радњом управо због тога што немају самостални значај, због чега се материјални акт, фактичка радња достављања понуде за закључење анекса уговора о раду којим се тужила распоређује на ниже радно место а што је предмет тужбеног захтева, не могу посматрати као штетна радња, посебно од акта који се уручује. Сама фактичка радња достављања понуде од стране туженог не представља штетну радњу, већ напротив достављањем ове понуде у складу са Законом о раду, послодавац запосленом омогућава да се упозна са садржином понуде и анекса, а да потом уколико сматра да је акт донет као последица узбуњивања, такав акт оспорава, односно такав акт побија у судском поступку у конкретном случају у радном спору, што је тужила управо и урадила подношењем тужбе суду којим је тражила поништај решења о отказу у коме је изнела наводе у вези са узбуњивањем.

За своју одлуку, првостепени суд је дао јасне и довољне разлоге, које у битном прихвата и овај суд као другостепени, у поступку њене жалбене контроле.

Одредбом члана 2 тачка 1 појам узбуњивање је откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера. Тачком 2 истог члана узбуњивач је физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву. Тачком 7 истог члана прописано је да је штетна радња је свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај.

Одредбом члан 21 истог закона прописани су забрањени видови стављања узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем па је послодавацу забрањено да узбуњивача стави у неповољнији положај у односу на запошљавање, стицање својства приправника или волонтера, рад ван радног односа, образовање, оспособљавање или стручно усавршавање, напредовање на послу,

оцењивање, стицање или губитак звања, дисциплинске мере и казне, услове рада, престанак радног односа, зараду и друге накнаде из радног односа, учешће у добити послодавца, исплату награде и отпремнине, распоређивање или премештај на друго радно место, непредузимање мера ради заштите због узнемиравања од стране других лица, упућивање на обавезне здравствене прегледе или упућивање на прегледе ради оцене радне способности.

Одредбом члана 23 истог закона прописано је узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту. Судска заштита се остварује подношењем тужбе за заштиту у вези са узбуњивањем надлежном суду, у року од шест месеци од дана сазнања за предузету штетну радњу, односно три године од дана када је штетна радња предузета.

Одредбом из члана 26 истог закона прописано је да се тужбом за заштиту у вези са узбуњивањем може се тражити: утврђење да је према узбуњивачу предузета штетна радња, забрана вршења и понављања штетне радње, уклањање последица штетне радње, накнада материјалне и нематеријалне штете, објављивање пресуде донете у средствима јавног информисања, о трошку туженог.

У конкретном случају а супротно наводима жалбе само достављање понуде за закључење анекса уговора о раду нема капацитет штетне радње како то правилно закључује првостепени суд, исто је само фактичка радња условљена Законом о раду и третира се посебно од самог акта који се уручује а која омогућава запосленом да се упозна са понудом и анексом и у случају да сматра да је такав акт донет као последица узбуњивања исти оспори у судском поступку, а што је тужила и учинила покретањем поступка за поништај решења о отказу уговора о раду и износећи наводе у вези са узбуњивањем.

Из наведених разлога, ожалбена пресуда је потврђена у ставу I изреке, а жалба тужиле одбијена као неоснована.

Цењени су и остали наводи жалбе туженог, али овај суд налази да нису од значаја за другачију одлуку у овој правној ствари, јер се њима не доводи у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и правилна примена материјалног права, које овај суд прихвата у потпуности, услед чега у смислу одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку, посебно не образлаже пресуду.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом члана 153 и 154 Закона о парничном поступку и довољно образложена.

Апелациони суд је одбио као неоснован захтев тужиле и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби (за састав жалбе), и одговора на жалбу, имајући у виду да тужила није успела у поступку по изјављеном правном леку, а трошкови одговора на жалбу нису били нужни па је одлучено применом чл. 165 став 1 ЗПП.

Са изложеног, применом одредби члана 390 ЗПП (“Сл. гласник РС”

бр.72/11...55/14), одлучено је као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Весна Мартиновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић